

Steenbreker van het jaar 2025

*Categorie Professionals
Bloeiende Buurtslinger
Harderwijk*

steenbreek.nl

Stichting Steenbreek is met de jaarlijkse verkiezing Steenbreker van het Jaar op zoek naar inspirerende initiatieven die bijdragen aan bevordering van de biodiversiteit, klimaatadaptatie, een gezonde leefomgeving en bijdragen aan de sociale cohesie in de buurt. Ofwel projecten die illustreren waar Steenbreek voor staat. Deze projecten dienen als inspiratie en voorbeeld voor anderen.

De jury van de Steenbreker van het Jaar bestaat uit professionals met allemaal hun eigen specialisme en kennis.

- Margot Ribberink
Voorzitter jury
- Robert Graat
Staatsbosbeheer
- Ans Hobbelink
AVVN samen natuurlijk tuinieren
- Henk Kuijpers
Stadswerk
- Linda Ijmer
IVN Natuureducatie
- Wendy Bakker
Gemeente Rijswijk
- Ben Roeterd
Gemeente Voorst
- Rob Wolters
Nature For Health foundation

Zowel initiatieven die spelen op het niveau van de straat of de wijk, als op niveau van dorp en stad kunnen meedingen aan deze verkiezing. Dit kan van een gemeente zelf zijn maar ook van een buurtvereniging, wijkorganisatie, corporatie, ondernemer of inwoner. Na jaren is besloten om de naam Steenbreektrofee te wijzigen in Steenbreker van het Jaar. Want overal in Nederland zijn Steenbrekers actief met de mooiste initiatieven om hun buurt een beetje gezelliger, groener én gezonder te maken. Vanwege het 10-jarig bestaan van Stichting Steenbreek waren dit jaar inzendingen vanuit alle gemeenten van Nederland van harte welkom.

De jury heeft uit alle inzendingen vijf projecten genomineerd waaronder het project Bloeiende Buurtslinger Harderwijk. Maandag 23 juni 2025 ging de jury tijdens een digitaal overleg nog wat dieper in gesprek met de initiatiefnemer(s) om te komen tot een eindoordeel.

Het project

Meer dan de helft van alle grond is niet in eigendom van gemeente Harderwijk. Gemeente heeft daarom samen met woningcorporatie Uwoon het project Tuinen vergroenen opgestart om vergroening op particulier terrein te stimuleren. De Zeebuurt en de buurt Stadsdennen zijn de meest versteende wijken van Harderwijk. In deze buurten zijn drie straten gekozen waarbij het streven was om zoveel mogelijk tuinen te vergroenen. En waar mogelijk ook in de openbare ruimte plantvakken te vergroten of extra te vergroenen.

In deze drie straten zijn bewoners persoonlijk benaderd. Tijdens een gesprek aan de deur werd uitgelegd waarom meer groen belangrijk is en of mensen interesse hebben om mee te doen aan het kant en klare concept de Bloeiende Buurtslinger. Een mix van bodembedekkers en solitaire struiken werd aangeboden door gemeente. Ook de containers voor het afvoeren van tegels werd geregeld. En woningcorporatie Uwoon zorgde voor goede grond en een machine voor het zware werk. Bewoners hebben zelf meegeholpen met tegels wippen en aanplanten. En de bewoners die daar fysiek niet toe in staat waren, hebben meegeholpen met vegen en koffie uitdelen.

Tijdens drie geslaagde actiedagen is bij een groot deel van de voortuinen in de bewuste straten een bloeiende buurtslinger aangebracht. Dit geeft een geheel andere aanblik van de straat. In het totaal zijn 61 tuinen vergroend, 305 m2 tegels verwijderd, 1720 planten in de grond gegaan en 26 solitaire heesters. Het groen geeft nu al een verzorgd en gezellig beeld én de wijk is beter bestand tegen het veranderende klimaat. Het is nog eventjes wachten op een kleurrijk resultaat zodra alles goed gaat groeien en bloeien.

Steenbreek waardeert

De jury heeft grote waardering voor de sociale kant van dit project. In kwetsbare wijken met veel sociale woningbouw is het extra moeilijk om bewoners bij vergroening te betrekken. Er wonen vaker alleenstaanden, eenoudergezinnen, bewoners met lagere inkomens, soms met schulden of gezondheidsproblemen. Bewoners hebben al genoeg aan hun hoofd. Tegelijk heeft meer groen juist een positief effect op de gezondheid van bewoners en leefbaarheid van de wijk. Gemeente en Uwoon hebben hierin samen een belangrijke rol opgepakt.

Tijdens een koude straatactiedag in november waren sommige bewoners al vroeg uit de veren om mee te helpen met tegels wippen. Bewoners gaan al gelijk met elkaar in gesprek en zelfs een enkele buur werd op het allerlaatste moment door mede-buurtbewoners nog overgehaald om mee te doen. De jury is onder de indruk dat tijdens de actieve en gezellige actiedag al direct een gevoel van verbinding werd ervaren. Ook fijn dat diegene die niet mee kon helpen toch actief betrokken was door het uitdelen van kopjes koffie, Syrische koekjes en falafel. En gezamenlijk een broodje hamburger eten tijdens het harde werk draagt bij aan de saamhorigheid.

Bewoners zijn geholpen met gratis planten en extra hulp bij de aanleg van de bloeiende buurtslinger. De bewoners zijn wel zelf verantwoordelijk voor het onderhoud van hun nieuwe tuinen. Heel goed dat er een plan ligt om nog 1x terug te komen voor een stukje onderhoud in het voorjaar. Daarnaast krijgen bewoners nog uitleg over onkruid verwijderen en snoeien zodat de buurtslinger optimaal kan ontwikkelen.

Gemeente Harderwijk heeft samen met Uwoon een actieve rol gepakt om bewoners te enthousiasmeren voor meer groen. Bewoners die blij zijn met hun buitenruimte doen zeker hun best om te zorgen dat alles er netjes bij blijft liggen. Dit project levert een positieve bijdrage aan de gezondheid, biodiversiteit, klimaatadaptatie en bevordert de leefbaarheid van de wijk.

Steenbreek adviseert

De jury adviseert om de energie van de samenwerking met Uwoon vast te houden maar ook te accepteren dat nooit alle bewoners mee zullen doen. Bewoners van buurten met een lagere sociaaleconomische status hebben over het algemeen minder toegang tot een groene buitenruimte dan bewoners uit buurten met een hogere sociaaleconomische status. Wellicht kan toch versneld op veel meer plekken een dergelijke actie worden georganiseerd al dan niet in combinatie met werkzaamheden in de openbare ruimte. Met deze aanpak wordt meer bereikt dan wanneer je de vraag bij bewoners neerlegt. Ervaring leert dat deze specifieke doelgroep niet snel zelf met ideeën komt om hun tuinen te vergroenen.

Voor het gewenste 'nette' straatbeeld kan eventueel 1x per jaar samen worden gezorgd voor snoei en onderhoud en/of het lenen van gereedschap. Zo blijft het groen ook bijdragen aan plezierig wonen in de wijk.

Steenbreek concludeert

In kwetsbare wijken met veel sociale woningbouw is het extra moeilijk om bewoners bij vergroening te betrekken. Door daadwerkelijk te helpen met het verwijderen van stenen, de aanleg van een stukje voortuin, het aanbieden van gratis planten en een stukje advies, zie je direct resultaat in de gehele straat. De hele buurt is groener en gezelliger en bewoners waarderen dit zeer. Daarnaast dragen deze opgeknapte tuinen bij aan het verbeteren van de biodiversiteit en het klimaatbestendig maken van de leefomgeving.

Een zeer geslaagde Steenbreek actie op alle fronten. De Bloeiende Buurtslinger Harderwijk is een inspiratie voor gemeenten en woningcorporaties en daarmee genomineerd voor de Steenbreker van het Jaar 2025.

Namens de jury

Margot Ribberink
Voorzitter

